Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

16. februar 2012 *

»Informationssamfundet — ophavsrettigheder — internet — hosting-tjenesteyder — behandling af information oplagret på en online social netværksplatform — indførelse af et system med filtrering af denne information med henblik på at hindre tilrådighedsstillelsen af filer, der udgør en krænkelse af ophavsretten — ingen generel forpligtelse til at overvåge den oplagrede information«

I sag C-360/10,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Rechtbank van eerste aanleg te Brussel (Belgien) ved afgørelse af 28. juni 2010, indgået til Domstolen den 19. juli 2010, i sagen:

Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM)

mod

Netlog NV,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, K. Lenaerts, og dommerne J. Malenovský (refererende dommer), R. Silva de Lapuerta, G. Arestis og D. Šváby,

generaladvokat: P. Cruz Villalón

justitssekretær: ekspeditionssekretær M. Ferreira,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 7. juli 2011,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Belgische Vereniging van Auteurs Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) ved advocaten B. Michaux, F. de Visscher og F. Brison

— Netlog NV ved advocaat P. Van Eecke

— den belgiske regering ved T. Materne og J.-C. Halleux, som befuldmægtigede

— den italienske regering ved G. Palmieri, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato S. Fiorentino

* Processprog: nederlandsk.

— den nederlandske regering ved C. Wissels, som befuldmægtiget

— Det Forenede Kongeriges regering ved S. Ossowski, som befuldmægtiget

— Europa-Kommissionen ved A. Nijenhuis og J. Samnadda, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af følgende direktiver:

— Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked (»direktivet om elektronisk handel«) (EFT L 178, s. 1)

— Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet (EFT L 167, s. 10)

— Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/48/EF af 29. april 2004 om håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder (EUT L 157, s. 45 og berigtigelser i EUT 2004 L 195, s. 16, og EUT 2007 L 204, s. 27)

— Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT L 281, s. 31), og

— Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (direktiv om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation) (EFT L 201, s. 37).

2 Anmodningen er indgivet i forbindelse med en sag mellem Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) (herefter »SABAM«) og Netlog NV (herefter »Netlog«), der er operatør af en online social netværksplatform, angående sidstnævntes forpligtelse til at indføre et system med filtrering af information, der er oplagret på selskabets platform, med henblik på at hindre tilrådighedsstillelsen af filer, der udgør en krænkelse af ophavsretten.

Retsforskrifter

EU-retten

Direktiv 2000/31

3 Følgende fremgår af 45., 47. og 48. betragtning til direktiv 2000/31:

»(45) De begrænsninger i formidleransvaret for tjenesteydere, der fastsættes i dette direktiv, påvirker ikke muligheden for at anvende forskellige former for foreløbige retsmidler; sådanne foreløbige retsmidler kan navnlig bestå i afgørelser fra domstole eller administrative myndigheder, hvori det kræves, at eventuelle overtrædelser bringes til ophør eller forhindres, herunder at ulovlige informationer fjernes, eller at adgangen til dem hindres.

[…]

(47) Kun i forbindelse med generelle forpligtelser kan medlemsstaterne ikke pålægge tjenesteyderne overvågningsforpligtelser; dette vedrører ikke overvågningsforpligtelser i særlige tilfælde og berører navnlig ikke de nationale myndigheders bekendtgørelser i henhold til national lovgivning.

(48) Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes mulighed for at pålægge tjenesteydere, som oplagrer oplysninger, der er fremsendt af modtagere af deres tjeneste, pligt til en sådan agtpågivenhed, som med rimelighed kan forventes af dem, og som der er fastsat bestemmelser om i den nationale lovgivning, med henblik på at afsløre og forhindre visse former for ulovlige aktiviteter.«

4 Artikel 14 i direktiv 2000/31 med overskriften »Oplagring (»Hosting«)« bestemmer:

»1. Medlemsstaterne sikrer, at tjenesteyderen i tilfælde af levering af en informationssamfundstjeneste, som består i oplagring af information leveret af en tjenestemodtager, ikke pådrager sig ansvar for information oplagret på anmodning af en tjenestemodtager, forudsat:

a) at tjenesteyderen ikke har konkret kendskab til den ulovlige aktivitet eller information og, for så vidt angår erstatningskrav, ikke har kendskab til forhold eller omstændigheder, hvoraf den ulovlige aktivitet eller information fremgår, eller

b) at tjenesteyderen fra det øjeblik, hvor han får et sådant kendskab, straks tager skridt til at fjerne informationen eller hindre adgangen til den.

2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, når tjenestemodtageren handler under tjenesteyderens myndighed eller kontrol.

3. Denne artikel berører ikke en domstols eller en administrativ myndigheds muligheder for i overensstemmelse med medlemsstaternes retssystemer at kræve, at en tjenesteyder bringer en overtrædelse til ophør eller forhindrer den, eller medlemsstaternes muligheder for at fastlægge procedurer for at fjerne information eller hindre adgangen til den.«

5 Artikel 15 i direktiv 2000/31 bestemmer:

»1. Med hensyn til levering af de i artikel 12, 13 og 14 omhandlede tjenester må medlemsstaterne ikke pålægge tjenesteyderne en generel forpligtelse til at overvåge den information, de fremsender eller oplagrer, eller en generel forpligtelse til aktivt at undersøge forhold eller omstændigheder, der tyder på ulovlig virksomhed.

2. Medlemsstaterne kan kræve, at leverandører af informationssamfundstjenester straks underretter de kompetente offentlige myndigheder om påståede ulovlige aktiviteter, der udøves, eller information, der leveres af deres tjenestemodtagere, eller at de på anmodning giver de kompetente myndigheder oplysninger, som gør det muligt at identificere de tjenestemodtagere, de har oplagringsaftaler med.«

Direktiv 2001/29

6 Følgende fremgår af 16. og 59. betragtning til direktiv 2001/29:

»(16) […] Nærværende direktiv bør gennemføres inden for en tilsvarende tidsramme som [direktiv 2000/31], da sidstnævnte indeholder et samlet sæt af principper og bestemmelser, der bl.a. vedrører visse vigtige dele af dette direktiv. Dette direktiv berører ikke bestemmelserne om ansvar i direktivet om elektronisk handel.

[…]

(59) Mellemmænds tjenester kan navnlig på det digitale område i stadig stigende grad anvendes af tredjemand til krænkelser. I mange tilfælde er sådanne mellemmænd bedst i stand til at bringe sådanne krænkelser til ophør. Med forbehold af eventuelle andre sanktioner og retsmidler, der kan anvendes, bør rettighedshaverne derfor have mulighed for at kræve nedlagt forbud over for en mellemmand, der overfører en tredjemands krænkelse af et beskyttet værk eller andre frembringelser i et netværk. Denne mulighed bør foreligge, uanset om mellemmandens handlinger er undtaget i henhold til artikel 5. Betingelserne og de nærmere bestemmelser for sådanne forbud bør fastsættes i medlemsstaternes nationale lovgivning.«

7 Artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29 bestemmer:

»Medlemsstaterne tillægger ophavsmænd eneret til at tillade eller forbyde trådbunden eller trådløs overføring til almenheden af deres værker, herunder tilrådighedsstillelse af deres værker på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt.«

8 Direktivets artikel 8 bestemmer:

»1. Medlemsstaterne indfører passende sanktioner og retsmidler over for krænkelser af de rettigheder og forpligtelser, der er fastsat i dette direktiv, og de træffer de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at sanktionerne og retsmidlerne finder anvendelse. Sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til krænkelsen og være afskrækkende.

[…]

3. Medlemsstaterne sikrer, at rettighedshaverne kan kræve nedlagt forbud over for mellemmænd, hvis tjenester anvendes af tredjemand til at krænke ophavsrettigheder eller beslægtede rettigheder.«

Direktiv 2004/48

9 23. betragtning til direktiv 2004/48 er affattet som følger:

»Rettighedshaverne bør, uden at dette berører andre tilgængelige foranstaltninger, procedurer eller retsmidler, have mulighed for at anmode om, at der udstedes påbud over for mellemmænd, hvis tjenesteydelser anvendes af tredjemand til at krænke rettighedshaverens industrielle ejendomsret. Betingelser og procedurer for sådanne påbud bør fastsættes i medlemsstaternes nationale lovgivning. For så vidt angår krænkelser af ophavsret og beslægtede rettigheder er der allerede i direktiv [2001/29] indført en udstrakt grad af harmonisering. Artikel 8, stk. 3, i direktiv [2001/29] bør derfor ikke berøres af dette direktiv.«

10 Artikel 2, stk. 3, i direktiv 2004/48 bestemmer:

»Dette direktiv berører ikke:

a) fællesskabsbestemmelserne med materielle regler vedrørende intellektuel ejendomsret, direktiv 95/46/EF […] og direktiv 2000/31/EF i almindelighed, og artikel 12-15 i direktiv 2000/31/EF i særdeleshed

[…]«

11 Artikel 3 i direktiv 2004/48 fastsætter:

»1. Medlemsstaterne fastsætter de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der er nødvendige for at sikre håndhævelsen af de intellektuelle ejendomsrettigheder, der er omfattet af dette direktiv. Disse foranstaltninger, procedurer og retsmidler skal være fair og rimelige, de må ikke være unødigt komplicerede eller udgiftskrævende, og de må ikke indebære urimelige frister eller medføre ugrundede forsinkelser.

2. Foranstaltningerne og retsmidlerne skal ligeledes være effektive, stå i et rimeligt forhold til krænkelsen og have afskrækkende virkning, og de skal anvendes på en sådan måde, at der ikke opstår hindringer for lovlig samhandel, og at der ydes garanti mod misbrug af dem.«

12 Artikel 11, tredje punktum, i direktiv 2004/48 bestemmer:

»Medlemsstaterne sikrer endvidere, at rettighedshaverne har mulighed for at ansøge om udstedelse af et påbud til en mellemmand, hvis tjenesteydelser anvendes af tredjemand til at krænke en intellektuel ejendomsrettighed, jf. dog artikel 8, stk. 3, i direktiv [2001/29].«

Nationale bestemmelser

13 Artikel 87, stk. 1, første og andet afsnit, i lov af 30. juni 1994 om ophavsret og beslægtede rettigheder (*Belgisch Staatsblad*, 27.7.1994, s. 19297), der gennemfører artikel 8, stk. 3, i direktiv 2001/29 og artikel 11 i direktiv 2004/48 i national ret, bestemmer:

»Præsidenten for Tribunal de première instance […] fastslår eksistensen af enhver krænkelse af ophavsretten eller en beslægtet rettighed og giver påbud om, at krænkelsen bringes til ophør.

Præsidenten kan ligeledes nedlægge påbud om ophør over for mellemmænd, hvis tjenesteydelser anvendes af tredjemænd til at krænke ophavsretten eller en beslægtet rettighed.«

14 Artikel 20 og 21 i lov om visse juridiske aspekter af informationssamfundets tjenesteydelser af 11. marts 2003 (*Belgisch Staatsblad*, 17.3.2003, s. 12962) gennemfører artikel 14 og 15 i direktiv 2000/31 i national ret.

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

15 SABAM er et administrationsselskab, der repræsenterer ophavsmænd, komponister og udgivere af musikværker. I denne egenskab har SABAM bl.a. til opgave at give tredjemand tilladelse til at gøre brug af disses beskyttede værker.

16 Netlog er operatør af en online social netværksplatform, hvor enhver person, der tilmelder sig, får stillet et personligt sted betegnet »profil« til rådighed, som den pågældende bruger selv kan udfylde, og som bliver tilgængelig i hele verden.

17 Den vigtigste funktion for denne platform, som dagligt bruges af et tocifret antal millioner personer, består i at opbygge virtuelle fællesskaber, inden for hvilke disse personer kan kommunikere med hinanden og således knytte venskaber. På deres profil kan brugerne bl.a. føre dagbog, angive deres hobbyer og interesser, vise, hvem der er deres venner, samt opslå personlige fotos eller indsætte videoklip.

18 SABAM er imidlertid af den opfattelse, at det sociale netværk Netlog ligeledes giver alle brugerne mulighed for – via deres profil – at udnytte musikværkerne og de audiovisuelle værker i SABAM's repertoire ved at disse værker gøres tilgængelige for offentligheden på en sådan måde, at andre brugere af netværket får adgang dertil, og dette uden at SABAM har givet sin tilladelse hertil, og uden at Netlog betaler et vederlag herfor.

19 I løbet af februar måned 2009 henvendte SABAM sig til Netlog med henblik på at indgå en aftale vedrørende Netlogs betaling af et vederlag for brugen af SABAM's repertoire.

20 Ved skrivelse af 2. juni 2009 anmodede SABAM Netlog om at forpligte sig til øjeblikkeligt at ophøre med og i fremtiden at undlade uden tilladelse at gøre musikværker og audiovisuelle værker fra SABAM's repertoire tilgængelige for offentligheden.

21 Den 23. juni 2009 indstævnte SABAM Netlog for præsidenten for Rechtbank van eerste aanleg te Brussel i en sag om foreløbige forholdsregler, der var anlagt i henhold til artikel 87, stk. 1, i lov af 30. juni 1994 om ophavsret og beslægtede rettigheder med påstand om, at Netlog bl.a. blev tilpligtet øjeblikkeligt at ophøre med enhver ulovlig tilrådighedsstillelse af musikværker eller audiovisuelle værker fra SABAM's repertoire under fastsættelse af en tvangsbøde på 1 000 EUR pr. dags forsinkelse.

22 Netlog gjorde i denne forbindelse gældende, at såfremt SABAM fik medhold i sin sag, ville dette føre til, at Netlog blev pålagt en generel overvågningsforpligtigelse, hvilket er forbudt i henhold til artikel 21, stk. 1, i lov af 11. marts 2003 om visse juridiske aspekter af informationssamfundets tjenesteydelser, der gennemfører artikel 15, stk. 1, i direktiv 2000/31 i national ret.

23 Uden at blive modsagt af SABAM gjorde Netlog derudover gældende, at såfremt SABAM fik medhold i en sådan sag, kunne dette have til følge, at Netlog blev tvunget til for samtlige kunder abstrakt og præventivt for egen regning og uden tidsbegrænsning at oprette et system, der filtrerer den største del af de informationer, der oplagres på Netlogs servere, med henblik på at undersøge elektronisk indhold på Netlogs servere, der indeholder musikalske, kinematografiske eller audiovisuelle værker, med hensyn til hvilke SABAM påstår at have visse rettigheder, og med henblik på derefter at blokere udvekslingen af dette indhold.

24 Indførelsen af et sådant system med filtrering ville sandsynligvis kunne føre til, at der skulle bearbejdes personlige data, hvilket skulle være i overensstemmelse med EU-rettens bestemmelser om beskyttelse af personoplysninger og beskyttelsen af kommunikationshemmeligheden.

25 Under disse omstændigheder har Rechtbank van eerste aanleg te Brussel besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Giver direktiv 2001/29 og 2004/48, sammenholdt med direktiv 95/46, 2000/31 og 2002/58, som fortolket navnlig i henhold til artikel 8 og 10 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, [undertegnet i Rom den 4. november 1950], medlemsstaterne mulighed for at tillade en national ret, der skal behandle en sags realitet, og alene på grundlag af en retsforskrift, der bestemmer, at »[d]er kan ligeledes [af den nationale ret] nedlægges påbud om ophør over for mellemmænd, hvis tjenesteydelser anvendes af tredjemænd til at

krænke ophavsretten eller en beslægtet rettighed«, at pålægge en hosting-tjenesteyder over for sine kunder, helt generelt og præventivt og for hosting-tjenesteyderens egen regning og uden tidsbegrænsning at indføre et system med filtrering af størstedelen af de oplysninger, der oplagres på dens servere, med henblik på i disse servere at identificere elektroniske filer, der indeholder musikværker, kinematografiske værker eller audiovisuelle værker, som SABAM hævder at have rettigheder til, og dernæst blokere udvekslingen af disse filer?«

Om det præjudicielle spørgsmål

26 Med dette spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om direktiv 2000/31, 2001/29, 2004/48, 95/46 og 2002/58, sammenholdt med og fortolket i forhold til de krav, der kan udledes af beskyttelsen af de gældende grundlæggende rettigheder, skal fortolkes således, at de er til hinder for, at en national ret kan pålægge en hosting-tjenesteyder at indføre et system med filtrering

— af den information, der af hosting-tjenesteyderens brugere oplagres på dennes servere

— som uden forskel anvendes over for alle disse brugere

— præventivt

— for hosting-tjenesteyderens egen regning, og

— uden tidsbegrænsning

med henblik på at identificere elektroniske filer, der indeholder musikværker, kinematografisk værker eller audiovisuelle værker, som sagsøgeren hævder at have intellektuelle ejendomsrettigheder til, og dernæst blokere tilrådighedsstillelsen for offentligheden af nævnte værker, som indebærer en krænkelse af ophavsretten (herefter »det omtvistede filtreringssystem«).

27 Hertil bemærkes for det første, at en operatør af en online social netværksplatform, såsom Netlog, oplagrer information på sine servere, der leveres af denne platforms brugere vedrørende deres profil, og at en sådan operatør dermed udgør en hosting-tjenesteyder som omhandlet i artikel 14 i direktiv 2000/31.

28 Det skal dernæst bemærkes, at indehavere af intellektuelle ejendomsrettigheder i henhold til artikel 8, stk. 3, i direktiv 2001/29 og artikel 11, tredje punktum, i direktiv 2004/48 kan kræve nedlagt forbud over for operatører af sociale netværksplatforme såsom Netlog, der optræder som mellemmænd i disse bestemmelsers forstand, eftersom deres tjenester vil kunne anvendes af brugerne af sådanne platforme til at krænke de intellektuelle ejendomsrettigheder.

29 Det fremgår desuden af Domstolens praksis, at de beføjelser, som de nationale retsinstanser er tillagt i medfør af disse bestemmelser, skal bemyndige disse til at pålægge mellemmændene at træffe foranstaltninger, som har til formål ikke alene at bringe de krænkelser til ophør, der allerede er sket mod de intellektuelle ejendomsrettigheder på grundlag af mellemmændenes tjenesteydelser i informationssamfundet, men også at forebygge yderligere krænkelser (jf. dom af 24.11.2011, sag C-70/10, Scarlet Extended, endnu ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 31).

30 Endelig fremgår det af samme retspraksis, at betingelserne for de påbud, som medlemsstaterne skal indføre i henhold til nævnte artikel 8, stk. 3, og artikel 11, tredje punktum – såsom, hvilke betingelser der skal opfyldes, og hvilken procedure der skal følges – henhører under national ret (jf. Scarlet Extended-dommen, præmis 32).

31 De regler, som indføres af medlemsstaterne, skal – også i forbindelse med deres anvendelse ved de nationale retter – overholde de begrænsninger, der er fastsat i direktiv 2001/29 og 2004/48, og i de retskilder, som disse direktiver henviser til (jf. Scarlet Extended-dommen, præmis 33).

32 I overensstemmelse med 16. betragtning til direktiv 2001/29 og artikel 2, stk. 3, litra a), i direktiv 2004/48 kan disse regler ikke berøre bestemmelserne i direktiv 2000/31 og mere præcist dettes artikel 12-15 (jf. Scarlet Extended-dommen, præmis 34).

33 Følgelig skal disse regler bl.a. respektere artikel 15, stk. 1, i direktiv 2000/31, der forbyder de nationale myndigheder at vedtage foranstaltninger, der pålægger en hosting-tjenesteyder en generel forpligtelse til at overvåge den information, denne oplagrer (jf. analogt Scarlet Extended-dommen, præmis 35).

34 I denne henseende har Domstolen allerede fastslået, at et sådant forbud bl.a. omfatter nationale foranstaltninger, der pålægger en tjenesteyder såsom en hosting-tjenesteyder at foretage en aktiv overvågning af alle oplysningerne om hver og en af dennes kunder med henblik på at forebygge enhver fremtidig krænkelse af den intellektuelle ejendomsret. Endvidere ville en sådan generel overvågningsforpligtelse være uforenelig med artikel 3 i direktiv 2004/48, der bestemmer, at de foranstaltninger, som er omhandlet i direktivet, skal være fair, rimelige og ikke unødigt udgiftskrævende (jf. Scarlet Extended-dommen, præmis 36).

35 På dette grundlag skal det undersøges, om det i hovedsagen omhandlede påbud, der pålægger hosting-tjenesteyderen at indføre det omtvistede filtreringssystem, dermed forpligter denne til aktivt at overvåge alle oplysningerne om hver og en af de personer, som er brugere af dennes tjenesteydelser, med henblik på at forebygge enhver fremtidig krænkelse af de intellektuelle ejendomsrettigheder.

36 I denne henseende er det fastslået, at gennemførelsen af dette filtreringssystem medfører:

— at hosting-tjenesteyderen først blandt samtlige de filer, som alle dens brugere af tjenesteydelser har oplagret på dennes servere, identificerer de filer, der kan indeholder værker, i forhold til hvilke indehaverne af intellektuelle ejendomsrettigheder hævder at besidde rettigheder

— at hosting-tjenesteyderen dernæst fastslår, hvilke blandt disse filer der ulovligt er oplagret og stillet til rådighed for offentligheden, og

— at hosting-tjenesteyderen endelig blokerer tilrådighedsstillelsen af de filer, som denne har anset for at være ulovlige.

37 En sådan præventiv overvågning ville dermed kræve en aktiv observation af de filer, som brugerne har oplagret hos hosting-tjenesteyderen, og den ville vedrøre både næsten al den således oplagrede information og samtlige brugere af denne tjenesteyders tjenester (jf. analogt Scarlet Extended-dommen, præmis 39).

38 På baggrund af det ovenstående må det fastslås, at påbuddet over for hosting-tjenesteyderen om at indføre det omtvistede filtreringssystem pålægger denne at foretage en aktiv overvågning af næsten alle oplysninger vedrørende alle brugerne af dennes tjenester med henblik på at forebygge enhver fremtidig krænkelse af de intellektuelle ejendomsrettigheder. Følgelig pålægger det nævnte påbud hosting-tjenesteyderen en generel overvågning, der er forbudt i henhold til artikel 15, stk. 1, i direktiv 2000/31 (jf. analogt Scarlet Extended-dommen, præmis 40).

39 Med henblik på at vurdere foreneligheden af påbuddet med EU-retten skal de krav, der hidrører fra beskyttelsen af de gældende grundlæggende rettigheder, såsom dem, der er nævnt af den forelæggende ret, desuden tages i betragtning.

40 I denne henseende bemærkes, at det i hovedsagen omhandlede påbud tilsigter at sikre en beskyttelse af ophavsretten, der indgår i den intellektuelle ejendomsret, som kan krænkes som følge af arten og indholdet af visse informationer, som via den tjenesteydelse, hosting-tjenesteyderen leverer, er oplagret og stillet til rådighed for offentligheden.

41 Beskyttelsen af den intellektuelle ejendomsret er knæsat i artikel 17, stk. 2, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«). Imidlertid fremgår det intet sted i denne bestemmelse eller i Domstolens retspraksis, at en sådan ret er urørlig, og at dens beskyttelse derfor skulle være absolut (Scarlet Extended-dommen, præmis 43).

42 Det følger således af præmis 62-68 i dom af 29. januar 2008, Promusicae (sag C-275/06, Sml. I, s. 271), at beskyttelsen af den grundlæggende ejendomsret, der også omfatter intellektuelle ejendomsrettigheder, skal afvejes med andre grundlæggende rettigheder.

43 Det fremgår nærmere bestemt af præmis 68 i den nævnte dom, at det tilkommer de nationale myndigheder og domstole inden for rammerne af de foranstaltninger, der vedtages for at beskytte indehavere af ophavsretten, at sikre en passende afvejning mellem beskyttelsen af denne ret og de grundlæggende personrettigheder, der er berørt af sådanne foranstaltninger.

44 Under omstændigheder som dem, der foreligger i hovedsagen, skal de nationale myndigheder og domstole således bl.a. sikre en passende afvejning mellem beskyttelsen af den intellektuelle ejendomsret, som indehavere af ophavsretten er omfattet af, og friheden til at oprette og drive egen virksomhed, som operatører såsom hosting-tjenesteydere er omfattet af i medfør af chartrets artikel 16 (jf. Scarlet Extended-dommen, præmis 46).

45 I tvisten i hovedsagen indebærer påbuddet om at indføre det omtvistede filtreringssystem, at al eller størstedelen af den information, som er oplagret hos den berørte hosting-tjenesteyder, overvåges i de nævnte indehaveres interesse, idet denne overvågning i øvrigt er tidsubegrænset, omfatter enhver fremtidig krænkelse og forventes at skulle beskytte ikke alene eksisterende værker, men også værker, der endnu ikke er blevet skabt på tidspunktet for indførelsen af det nævnte system.

46 Et sådant påbud ville således medføre en krænkelse af hosting-tjenesteyderens frihed til at oprette og drive egen virksomhed, fordi det ville forpligte denne til for egen regning at indføre et komplekst, dyrt og permanent it-system, hvilket i øvrigt ville være uforeneligt med betingelserne i artikel 3, stk. 1, i direktiv 2004/48, der stiller krav om, at foranstaltningerne til sikring af håndhævelsen af de intellektuelle ejendomsrettigheder ikke må være unødigt komplicerede eller udgiftskrævende (jf. analogt Scarlet Extended-dommen, præmis 48).

47 På dette grundlag må det fastslås, at påbuddet om at indføre det omtvistede filtreringssystem skal anses for ikke at være i overensstemmelse med kravet om, at der skal sikres en passende afvejning mellem på den ene side beskyttelsen af den intellektuelle ejendomsret, som indehavere af ophavsretten er omfattet af, og på den anden side friheden til at oprette og drive egen virksomhed, som operatører såsom hosting-tjenesteydere er omfattet af (jf. analogt Scarlet Extended-dommen, præmis 49).

48 Desuden ville virkningerne af det nævnte påbud ikke begrænse sig til hosting-tjenesteyderen, idet det omtvistede filtreringssystem ligeledes ville kunne krænke brugerne af denne tjenesteyders ydelsers grundlæggende rettigheder, dvs. retten til beskyttelse af deres personoplysninger og deres frihed til at modtage eller videregive oplysninger, idet disse rettigheder er beskyttet af chartrets artikel 8 og 11.

49 Påbuddet om at indføre det omtvistede filtreringssystem ville nemlig for det første indebære en identificering, en systematisk analyse og en behandling af informationerne vedrørende de profiler, som er blevet oprettet på det sociale netværk af dets brugere, idet informationerne vedrørende disse profiler udgør beskyttede personoplysninger, fordi de i princippet gør det muligt at identificere de nævnte brugere (jf. analogt Scarlet Extended-dommen, præmis 51).

50 For det andet ville det nævnte påbud kunne krænke friheden til at afgive og modtage oplysninger, fordi systemet muligvis ikke ville være i stand til at skelne mellem et ulovligt og et lovligt indhold, således at dettes iværksættelse kunne have den virkning at blokere for kommunikationer med lovligt indhold. Det bestrides således ikke, at besvarelsen af spørgsmålet om en videresendelses lovlighed ligeledes afhænger af anvendelsen af lovlige undtagelser til ophavsretten, hvilke varierer fra medlemsstat til medlemsstat. Endvidere kan visse værker i visse medlemsstater henhøre under offentligt domæne, eller de kan af de pågældende ophavsmænd være gjort til genstand for offentliggørelse på internettet med gratis adgang (jf. analogt Scarlet Extended-dommen, præmis 52).

51 Følgelig må det fastslås, at med vedtagelsen af et påbud, der forpligter hosting-tjenesteyderen til at indføre det omtvistede filtreringssystem, ville den berørte nationale ret ikke overholde kravet om at sikre en passende afvejning mellem på den ene side den intellektuelle ejendomsret og på den anden side friheden til at oprette og drive egen virksomhed, retten til beskyttelse af personoplysninger og friheden til at modtage eller afgive oplysninger (jf. analogt Scarlet Extended-dommen, præmis 53).

52 Henset til de ovenstående betragtninger skal det forelagte spørgsmål besvares med, at direktiv 2000/31, 2001/29, 2004/48, sammenholdt med og fortolket i forhold til de krav, der kan udledes af beskyttelsen af de gældende grundlæggende rettigheder, skal fortolkes således, at de er til hinder for, at det pålægges en hosting-tjenesteyder at indføre det omtvistede system med filtrering.

Sagens omkostninger

53 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender

Domstolen (Tredje Afdeling)

for ret:

Følgende direktiver:

— **Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked (»direktivet om elektronisk handel«)**

— **Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet og**

— **Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/48/EF af 29. april 2004 om håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder,**

sammenholdt med og fortolket i forhold til de krav, der kan udledes af beskyttelsen af de gældende grundlæggende rettigheder, skal fortolkes således, at de er til hinder for, at en national ret kan pålægge en hosting-tjenesteyder at indføre et system med filtrering

— **af den information, der af hosting-tjenesteyderens brugere oplagres på dennes servere**

— **som uden forskel anvendes over for alle disse brugerne**

— **præventivt**

— **for hosting-tjenesteyderens egen regning, og**

— **uden tidsbegrænsning**

med henblik på at identificere elektroniske filer, der indeholder musikværker, kinematografiske værker eller audiovisuelle værker, som sagsøgeren hævder at have intellektuelle ejendomsrettigheder til, og dernæst blokere tilrådighedsstillelsen for offentligheden af nævnte værker, som indebærer en krænkelse af ophavsretten.

Underskrifter